

ספרי' — אוצר החסידים — יובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשיעי

היכל
חמישי

מאמרים קצרים

קובץ ב

•

מ א ת

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'
מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבג"מ זי"ע
— אדמו"ר ה"צמח צדק" —
מליובאוויטש

יוצא לאור בפעם הראשונה מגוכי"ק

על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושתיים לבריאה
שנת המאתיים להסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר הזקן

פתח דבר

לקראת ש"פ בהו"ב הבעל"ט, מדפיסים אנו בזה קונטרס מאמרים קצרים מאת כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", קובץ ב'.

הקונטרס שלפנינו כולל שלשה מאמרים קצרים (רשימות), שנדפסים כאן בפעם הראשונה מגוכי"ק של אדמו"ר ה"צ"צ:

(א) ב"ב ושל צורי.

(ב) גר תובו.

(ג) כי יקרא קן צפור.

המאמרים נלקטו מתוך כרך כת"י (צילום מספר 2322), כרך זה כולל מאמרים של אדמו"ר ה"צ"צ חלקם בגוף כתב יד קודש וחלקם בכתבייד מעתיקים. רוב המאמרים בכרך זה נדפסו מכבר בספרי „אור התורה“, אולם יש בו עדיין גם מאמרים רבים שלא באו עדיין בדפוס.

בשולי העמודים הוספנו ציונים, ובסוף הקונטרס הוספנו איזה צילומים מן גוכי"ק ה"צ"צ של מאמרים אלו.

הקונטרס נערך ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב, והרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים“

כ"א אייר, ה'תשע"ב,

שנת המאתיים להסתלקות היולא של כ"ק אדמו"ר הזקן,
ברוקלין, נ"י.

(1) קובץ א יצא לאור לקראת ש"פ תרומה שנת תש"ע.

MAAMORIM KTZORIM

Copyright © 2012 by

“KEHOT” PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax 778-4148

www.kehot.com • editor@kehot.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפיער פרעסס“ ע"י מרדכי ליב בן פיגא ויוסף יצחק בן ברכה

Empire Press, 550 Empire Blvd., • Brooklyn, N.Y. 11225 • (718) 756-1473 / Fax (718) 604-7633

נדפס בדפוס: The PrintHouse 538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237 (718) 628-6700

ב"ב ושל צורי יש לו חזקה

ב"ב ושל צורי יש לו חזקה אמרי דבי ר' ינאי כל שיש לו ד' חוקין, פי' ד' מדרגות אפשר משום כי ענין הסולם הוא התפלה כמ"ש ביעקב סולם: מוצב ארצה מבחי' ארציות העשי' עד שאח"כ מגיע השמימה באצילות, והן ד' תקוני תפלה עד ברוך שאמר הוא עשי' ומב"ש עד יוצר יצירה, ומיוצר עד ש"ע בריאה ולכן ק"ש: מיושב, וש"ע: הוא אצי' ולכן הוא בעמידה בחי' ביטול דתמן: קאתי מלכא, וכמ"ש בעמדם, תרפינה כנפיהם שהוא למעלה מגדפין דאהוי"ר וזהו ד' מדרגות שבסולם ואז הוא סולם נכון שעולי' ויורדי' בו מראש עד סוף, משא"כ כשאין בו רק ג' מדרגו' נק' סולם מצרי מבחי' מצרי' וגבולי' דבי"ע שהם ג' עולמות.

וּלְפִי שנודע שעלמא' תתא כגוונא דעלמא עילאה שכל פרטי הענינים דדצח"מ מכוונים כנגד העליונים, והתורה עליונה כפי שהיא בעולם העליון כך נתלבש בעולם התחתון, ע"כ סולם שיש לו ד' חוקין יש לו חזקה כי הוא דוגמא ועדות לסולם העליון, וכמ"ש בזהר* שלח שהתורה שלפנינו בפשט היא לבוש להפנימי' ואורייתא סתים וגליא, הנסתרותי' לה' אלקינו והנגלות לנו לבנינו לעשותם במשך שית"י אלפי שני דהאי עלמא, ועי"ז לע"ל יופע עלינו התגלות הנסתר' ופנימי' התורה כדפרש"י ע"פ ישקני מנשיקות פיהו בשה"ש, ולזה ארז"ל אשרי"י מי שבא לכאן ותלמודו בידו כמ"ש במ"א.

- (1) ב"ב ושל צורי: נדפס מגוכי"ק הצ"צ (מס' 2322). והוא על ב"ב נח, ב ואילך: סולם המצרי אין לו חזקה ולצורי יש לו חזקה, ובגמ' שם נט, א: היכי דמי סולם המצרי אמרי דבי ר' ינאי כל שאין לו ארבעה חוקין (שליבות, מדרגיות). ובפי' רשב"ם שם: סולם המצרי קטן הוא הלכך אין לו חזקה דכיון דלאו מילתא דקביעותא הוא לא קפיד ולא חש למחות והלכך אם נתן סולמו בחצר חבירו לעלות לגגו ולשובכו אינה חזקה.
- (2) סולם מוצב ארצה: ויצא כה, יב. ראה זח"א רסו, ב. זח"ג שו, ב. תקו"ז תמ"ה (פג, א).
- (3) ק"ש מיושב: ראה זח"ג קכ, ב. רכו, סע"א. פעי' שער הק"ש ש"ח, פ"ד. לקו"ת שה"ש מז, א.
- (4) וש"ע הוא אצי' ולכן הוא בעמידה: ראה מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' צא ואילך. תקס"ה ח"ב ע' תרלו. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' קסה ואילך. וש"נ.
- (5) דתמן קאתי מלכא: ראה זח"ג רכג, ב. תקו"ז בהקדמה (ג, ב).
- (6) בעמדם תרפינה כנפיהם: יחזקאל א, כד. כה.
- (7) שעלמא תתא' כגוונא דעלמא עילא': זח"א לח, א. רה, ב [צויין אליו באוה"ת יתרו ע' תתקנב]. ביאוה"ז ויגש כה, ד ואילך. המשך תער"ב ח"ב ס"ע א'קפא ואילך.
- (8) בזהר שלח: זח"ג קנג, א.
- (9) הנסתרות לה' אלקינו: נצבים כט, כח.
- (10) שית אלפי שני דהאי עלמא: ראה ר"ה לא, א. וש"נ.
- (11) כדפרש"י ע"פ ישקני: שה"ש א, ב. ראה נר מצוה (לאדהאמ"צ) כו, א בשם המדרש. ושם פח, ב – וכדפרש"י. וראה מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ס"ע א'תעג ואילך.
- (12) אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו כמ"ש במ"א: פסחים נ, א. וראה לקו"ת ואתחנן ו, ב. שה"ש כב, ב. ועוד.

גר תושב

גרי תושבי יש בו משום ביומו³ תתן שכרו ואין בו משום בבל⁴ תלין, הענין כי שמשא וסיהרא הם השולטי⁵ ביום ובלילה, המאור⁶ הגדול לממשלת היום מדת החסד ומאור הקטן לממשלת הלילה מדה⁷, וכמ"ש בזהר⁸ בדוכתי טובא כד צפרא אתער חסד⁹ אל כל היום ובלילה שם כמה מארי דדינין כו' וענין ביומו תתן שכרו להיו' אתעדל¹⁰ע מיד ע"י אתעדל¹¹ת ואדם¹² מקדש עצמו מלמטה מקדשי' אותו הרבה מלמעלה, רק שההמשכה היא אחר כלות כל העלאה וז"ש כשכירי שנה בשנה דהיינו לבסוף כו', וזהו ע"י שהאדם למטה משלם ג"כ שכר שכיר ביומו, כי במדה¹³ שאדם מודד בה מודדי' לו.

אך הכל לישראל משא"כ לנכרי שאינם¹⁴ מצוי' להחיותם, אמנם גר תושב שקבל עליו שלא לעבוד ע"ז ולא קבל עליו עול מצות ואוכל נבלות כו', הענין כי הקליפות אומרי' על¹⁵ השמים כבודו ברוחני' ועזב את הארץ ומסרה ביד המזלות וע"כ עובדי' למזל טלה ע"כ הם מוניני¹⁶ לחמה וישראל אומרי' מלא¹⁷ כל הארץ כבודו ומוני' ללבנה כמ"ש במ"א, ואמנם גר שקבל עליו שלא לעבוד ע"ז ולהודות בהשגחתו ית' על התחונני' רק שאינו מקבל עליו עול מצות שהוא מבחי' מדת מלכותו ית', ע"כ נגד זה אין בו משום בל תלין שהוא ממדת המל' ואין מקפידים עליו בזה משום שפושע נגד מדה זו, כי כל דרכיו ית' מכג"מ [מדה כנגד מדה]. ויש בו משום ביומו תתן כו' שהוא מבחי' שמשא כנ"ל.

(ובגוי' אף שהם גם אומרי' על השמים כבודו מונין לחמה, אבל הם מסלקים השגחתו מהארץ ומפרידים בין שמשא וסיהרא, משא"כ גר תושב שאינו עובד ע"ז ומאמין כי הוי'¹⁸ הוא האלקי' ומשגיח בארץ ע"כ עוברי' עליו משום ביומו תתן שכרו, ולפי שלא קיבל עליו עול מצות דמל' אין עוברי' בו משום בל תלין וד"ל).

(1) גר תושב: נדפס מגוכי"ק הצ"צ (מס' 2322).	(7) חסד אל כל היום: תהלים נב, ג.
(2) גר תושב יש בו: ב"מ קיא, א"ב.	(8) ואדם מקדש עצמו מלמטה: יומא לט, א.
(3) ביומו תתן שכרו: תצא כד, טו.	(9) כשכיר שנה בשנה: בהר כה, נג.
(4) בבל תלין: קדושים יט, יג: לא תלין פעולת שכיר.	(10) במדה שאדם מודד: סוטה ת, א. וש"נ.
(5) המאור הגדול לממשלת היום: בראשית א, טז.	(11) שאינם מצוי' להחיותם: פסחים כא, ב. ובכ"מ.
(6) בזהר בדוכתי טובא: זח"א קפב, ב. רמז, ב. זח"ב סג, א. זח"ג כב, ב. סד, ב. קח, א. קכא, ב. רד, א. ועוד.	(12) על השמים כבודו: תהלים קיג, ד.
	(13) מונין לחמה: ראה סוכה כט, א.
	(14) מלא כל הארץ כבודו: ישעי' ו, ג.
	(15) כי הוי' הוא האלקי': ואתחנן ד, לה, לט.

מאמרים קצרים

ה

כי יקרא קן צפור

כִּי יִקְרָא קֵן צִפּוֹר כו' הנשמה ששרשה³ מבינה נק' צפור, קן הוא הגוף, אימא⁴ מקננא בכורסייא, בדרך ע"י יסוד המוליד נשמות, דרך גבר בעלמה, או בכל עץ כִּי⁵ האדם עץ השדה, ותכלית ירידתן שמתחלה היו נהנין⁶ מזיו כמ"ש ונשמת⁷ שדי תבינם כדי לאשתאבא⁸ בגופא דמלכא ע"י עסק התורה והמצות איברינן⁹ דמלכא, אע"פ שהם גשמיין נוגעין לנפש יותר מן המחשבות שרבות מחשבות פורחות והיו כלא היו כי הם לבושי פושט ולובש וכו', ומ"מ מצוה¹⁰ בלא כונה כגוף בלא נשמה שהרי נתגשמה בעיני גשמיין ציצי תפילין וכו', ולכן הישראל גבוהים למטה מהמצות, כמו שנאמר ועשיתם¹¹ אותם ונק' מרא דאורייתא שהם המגביהים אותם ע"י הכונה התבוננות בגדולת ה' אשר קדשנו במצותיו וצונו רצון העליון הבלתי בעל גבול וכו' ואז נק' הצפור אם לבנים, וצפור ל' הארת כמו צפרא טבא שנק' כן היום בתחלתו ע"ש הארת השמש, הם התורה ומצות שנק' בנים ששרשן מט"ס דז"א כנודע, ובינה¹² התבוננות היא אם הבנים סיבה ומקור להן להוליד ואח"כ שלח¹³ תשלח את האם כי היום¹⁴ לעשותם כתי' ולא¹⁵ המדרש הוא העיקר אלא המעשה דוקא.

וְז"ש את הבנים תקח לך כי רישא דז"א למעלה מאז"א דתליין במזלות אלא בעתיקא¹⁶ אחיד ותליא, אלא שיוצא דרך האם בבחי' מעבר כו' כי אימא מקננא להוליד אהוי"ר בעולם הבריאה לנשמו' ומלאכי, ואחר שמולדת להן אהוי"ר אזי והחיות¹⁷ נושאות את הכסא עי עצם המדו' שרשן נעלה יותר.

לקו"ת להאריז"ל ר"פ עקב. של"ה רמט, סע"ב. תניא פל"ח (נ, א ואילך).

11 ועשיתם אותם: בחוקתי כו, ג.

12 ובינה . . אם הבנים: ראה זח"א ריט, א. זח"ב פד, א. פה, ב. פרדס שעה"כ שכ"ג, פ"א מערכת אם הבנים.

13 שלח תשלח את האם: תצא שמ, ז.

14 היום לעשותם: ואתחנן ז, יא. וראה עירובין כב, א.

15 ולא המדרש הוא העיקר: אבות פ"א, מ"ז.

16 בעתיקא אחיד ותליא: זח"א רצב, א.

וראה תר"א יתרו עב, ג. ובכ"מ.

17 והחיות נושאות את הכסא: לשון הפיוט במוסף דר"ה אחר קדושת כתר (בכמה נוסחאות) ד"ה והחיות. ובכ"מ. נת' בתר"א יתרו עא, סע"א ואילך. עב, ד ואילך.

1) כי יקרא קן צפור: נדפס מגוכי"ק הצ"צ (מס' 2322). לכללות המאמר ראה גם אוה"ת תצא ע' תתקיא-תתקנט.

2) כי יקרא קן צפור: תצא כב, ו.

3) ששרשה מבינה: ראה פרדס שעה"כ שכ"ג פ"ח (מערכת צפור) – הובא באוה"ת תצא ע' תתקיא.

4) אימא מקננא בכורסייא: תקו"ז ת"ו (כג, א).

5) כי האדם עץ השדה: פ' שופטים כ, יט.

6) נהנין מזיו: ראה ברכות יז, א.

7) ונשמות שדי תבינם: איוב לב, ח.

8) לאשתאבא בגופא דמלכא: זח"א ריז, ב. ראה הנסמן במאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע' מה. תו"ח בראשית מ, ב הערה 25.

9) איברינן דמלכא: ראה תקו"ז ת"ל (עד, סע"א). תניא פ"ד. רפכ"ג. ועוד.

10) מצות בלא כונה כגוף בלא נשמה: ראה

למען¹⁸ יטב לך והארכת ימים וארוז'ל ליום¹⁹ שכולו ארוך פי' כי הימים דקודב"ה הם בבחי' גבול אלף²⁰ שנה לפי שהם מקורו' לבי"ע משא"כ בעצמותו ית' עתיק²¹ יומי' יתיב שנעתק ונבדל היומי' הנ"ל אלא היוםין שבו הם בבחי' א"ס ומשם נמשך למטה להאריך יומי' דלמטה ג"כ בבחי' אם וזהו מאריכין לו ימיו וכו' וארוכתך²² מהרה תצמח, ואז אולי נאמר שהימים²³ הראשונים היו טובים מאלה והוא ענין ש"ס [שלש סעודות] סעודתא דעתיקא לז"א שנעלה מסעודתא דז"א לעלו' לעתיקא.

וכ"ן בבחי' כי יקרא פרט²⁴ למזומן כי התלבשות הנשמה בגוף אינו בדרך עו"ע כ"א שהקב"ה מטיל וכל בחי' כי יקרא אקראים בעלמא, וכן למעלה צפור²⁵ בגימ' שע"ה נהורין עם הכולל הנמשך ע"י המצות כמש"נ מצמיח²⁶ ישועות ע"י זורע צדקות הוא רק בבחי' מקרה בעלמא כלומר שכך רצונו ית' שע"י המצות יומשך האור עליון אבל באמת מצד עצמותו אין ערוך להן כלל כמ"ש אם²⁷ צדקת מה תתן לו וכו' וזהו פרחא²⁸ [לעילא] כשא"א להגיע שם ע"י אתעדל"ת.

ולע"ל גם צפור מצאה בית ע"י שועצמותיך³⁰ יחליץ ויהי' הגוף מסוגל להנשמה להיו' נהנה כמותה.

ודרך נשמו' הנק' אחים למקום ששרשה מבינה צפור דרור שאינה מקבלת מרות כי עבודת' למעלה מבחי' מרירו' אלא דרה בבית כבשדה עלמא דחירו חירות ממגע נכרי וכו'. קן לה, יהי' לה ג"כ כלי ראוי', וכן ממעלה למטה הארת שע"ה נהורין הנ"ל שאין להם עתה כלי' והם בבחי' העלם רק באקראי בעלמא בהיכל ק"ן צפור שמקבל הז"א ע"י הסתכלותו לע"ל יהי' מאירי' בנשמו' ישראל ועטרותיהם³¹ בראשיהם.

18	למען יטב לך והארכת ימים: תצא שם,	25	צפור בגימ' שע"ה נהורין: ראה ע"ח שער א"א פי". שער הזווגים פי"ז ואילך. וראה מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ע' תתעא. וש"נ.
19	ליום שכולו ארוך: ראה קידושין לט, ב. וש"נ.	26	מצמיח ישועות: ברכת יוצר.
20	אלף שנה: ויקי"ר רפי"ט. מדרש תהלים	27	אם צדקת מה תתן לו: איוב לה, ז.
צ.	וראה מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' רז. וש"נ. ח"ג ע' תתה. וש"נ.	28	פּרַחָא [לעילא]: ראה תקו"ז ת"י (כה, ב).
21	עתיק יומי' יתיב: דניאל ז, ט.	29	גם צפור מצאה בית: תהלים פד, ד.
22	וארוכתך מהרה תצמח: ישעי' נח, ח.	30	שועצמותיך יחליץ: ישעי' נח, יא. וראה מאמרי אדהאמ"צ דרושי חתונה ח"ב ע' תקב. וש"נ.
23	שהימים הראשונים: קהלת ז, י.	31	ועטרותיהם בראשיהם: לשון חז"ל ברכות יז, א.
24	פרט למזומן: חולין קלט, א. ופרש"י		
עה"פ תצא (כב, ו).			

לעילוי נשמת

הרבנית רבת פעלים אשה יראת ה'

מרת **צבי' מרים** ע"ה

גורארי'

בת הרה"ג הרה"ת **יצחק הכהן** ע"ה

שלוחה של כ"ק אדמו"ר זי"ע קרוב לשלשים ושש שנה

עסקה במילוי שליחות במרץ ובמס"נ

ובמיוחד במבצע חינוך וטהרת המשפחה

ורבים השיבה מעון

נפטרה ביום ד' פי אמור, י"ב אייר, ה'תשס"ו

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס על ידי ולזכות משפחתה שליט"א